

Ordføreren (Koch): Idet jeg i Almindelighed skal henvise til de ved første Behandling af det foreliggende Lovforslag faldne Udtalelser og til den under 9de forrige Maaned af Landstingets Udvalg afgivne Betænkning, skal jeg til denne føje nogle faa Bemærkninger.

Det Forslag, som foreligger, og som ligesom tidligere i det andet Ting er indbragt ved privat Initiativ, gaar jo i sine Hovedtræk ud paa at forandre den i Købstadkommunalloven af 26de Maj 1868 § 2 indeholdte Bestemmelse, som fastsætter, at Byraadet ledes af en af Kongen udnævnt Borgmester som Formand. Denne Bestemmelse — føjes der derhos til — gælder dog kun, indtil en almindelig Omordning af Rets- og Administrationsforholdene maatte finde Sted her i Landet; da vil Sagen atter paa ny være at optage til fornyet Overvejelse. Forslaget gaar nu ud paa at forandre dette derhen, at Valget af Borgmester eller Byraadets Formand skal overlades til vedkommende Byraad, og at dette Valg kun skal gælde for hver Gang for 6 Aar ad Gangen, og at Bestemmelsen i øvrigt først træder i Kraft, naar der bliver Ledighed i det paagældende Borgmesterembede. Endvidere indeholder Lovforslaget den Bestemmelse, at Statens Tilsyn med Styrelsen af Kommunens Anliggender nærmere skal ordnes ved Lov. — Det vil være i det høje Tings Erindring, at et lignende Forslag forelaa her i Samlingen 1896—97, og at Landstingets Udvalg den Gang afgav over dette en meget indgaaende og udførlig Betænkning. Flertallet i Udvalget kunde ikke indstille det da foreliggende Lovforslag, som var ganske enslydende med det nuværende, til Vedtagelse, og paaviste de store Mangler, der klæbde ved Lovforslagets Affattelse, idet blandt andet Ordningen af Statens Tilsyn med Styrelsen af Kommunens Anliggender ganske var ladet uafgjort og henvist til senere Afgørelse ved særlig Lov, at Ordningen i Reglen først skulde indtræde, efterhaanden som der blev Ledighed i det paagældende Embede, og at man saa altsaa meget let kunde forudse, at der i en lang Tid vilde være en helt forskellig Ordning i de forskellige Købstadkommuner, ligesom det jo ogsaa henhod tvivlsomt, om alle Lovgivningens Faktorer overhovedet kunde blive enige om at ordne Statens Tilsyn. Det vilde være en i høj Grad uheldig Tilstand, som derved indførtes. Og medens der var delte Meninger i Udvalget om, hvorvidt det Krav, der nu stilledes om, at Byraadet selv skulde vælge sin Formand, i alle Maader var fuldt be-

rettiget, var man dog — Flertallet i alt Fald — enig om, at saaledes som Sagen forelaa, savnedes der enhver Oplysning om, hvad Købstæderne selv egentlig ønskede i den antydede Retning. Udvalget indstillede derfor sluttelig til Vedtagelse en Dagsorden, ifølge hvilken man for Tiden ikke fandt Anledning til at fremme Lovforslaget videre, og det skete med den Motivering, at man under alle Omstændigheder maatte ønske at høre en Udtalelse fra selve de interesserede Købstadkommuner paa et i den Anledning foranstaltet almindeligt Delegeretmøde. Denne Indstilling fra det daværende Flertal blev vedtagen her i dette Ting, og Sagen har derefter hvilet indtil denne Samling. Imidlertid har der forrige Aar fundet et Møde Sted af delegerede fra største Delen af Landets Købstadkommuner, 53 i Tal, og der er Spørgsmaalet blevet undergivet en indgaaende Behandling. Paa Købstaddelegeretmødet, som fandt Sted her paa Frederiksberg, var der selvfølgelig Stemmer, der udtalte sig for det naturlige i, at Byraadene ligesom f. Eks. Sogneraadene selv valgte deres Formand. Men sluttelig blev dog Resultatet af Forhandlingen paa Købstaddelegeretmødet dette, at man vedtog en Resolution, der gik ud paa, at man vel fandt det naturligt at lovgive om, at Valget til Borgmester blev omordnet saaledes, at Byraadet selv vælger sin Formand, men at man dog ikke turde anbefale en saadan Reform, medmindre samtidig andre Forhold bleve omordnede, og at det navnlig bestemt maatte fastholdes, at en saadan Reform ikke burde gennemføres, naar der ikke samtidig blev foretaget en Omordning af Reglerne for Valg til Byraadet. Det kan altsaa med Sandhed siges, at den overvejende Stemning, der knyttede denne bestemte Betingelse til et Forslag om, at Byraadene selv skulde vælge deres Formand, var en meget tvivlsom Tilslutning til det Ønske, der nu igen har faaet sit Udtryk i det foreliggende Forslag. Det ses ganske vist ikke bestemt af Resolutionen, som paa Købstaddelegeretmødet den 26de Juli f. A. blev vedtagen med 54 Stemmer mod 24, hvad det er for andre Forhold, som man samtidig ønskede omordnede, ligesom man heller ikke har nogen bestemt Udtalelse om, i hvilken Retning man maatte betinge Tilslutningen til, at Byraadet valgte Borgmestrene, af en Omordning af Valgloven, og i hvilken Retning denne Omordning skulde gaa, men af den forudgaaende Diskussion er det dog ikke tvivlsomt, at der med de forandrede Forhold bl. a. sigtedes til Manglerne ved